

*Набатова Софія Андріївна,
студентка 3-го курсу
Спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

МЕТОДИ І ВИДИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ. ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН

Бюджетне фінансування є однією з найважливіших регуляторів соціально-економічних процесів у суспільстві в умовах ринкової трансформації. Метою було і залишається задоволення соціальних та економічних потреб держави відповідно до її функцій, визначених Конституцією України. Це також вплине на розвиток економіки, соціально-культурної сфери та соціального захисту населення [1].

У соціальній моделі фінансових відносин роль і значення бюджетного фінансування визначаються. Бюджет забезпечує розподіл третини ВВП в Україні, тому він має вирішальне значення для забезпечення суспільних потреб. Міністерство фінансів, центральний орган державної виконавчої влади у сфері фінансової діяльності, визначає порядок фінансування з відповідної ланки бюджетної системи [2].

Фінансування з бюджету – це безповоротний та безоплатний відпуск коштів з державного та місцевих бюджетів на виконання загальнодержавних функцій і функцій місцевого самоврядування.

В Україні існує кілька методів бюджетного фінансування, кожен з яких має свої особливості та цілі. Одним із найпоширеніших методів є кошторисне фінансування. Воно передбачає безповоротне надання коштів з

бюджету на фінансування невиробничих галузей, таких як освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, культура.

Кошторисне фінансування – це метод фінансування, при якому кошти виділяються з бюджету установам на основі кошторисів, що розробляються ними самостійно. При цьому установи повинні дотримуватися економічних прогнозів, нормативів і режиму економії. Щорічно за допомогою кошторисного фінансування державні школи отримують бюджетні асигнування на оплату праці вчителів, придбання обладнання, ремонт будівель та інші витрати. Ці кошти ретельно регулюються з метою запобігання нецільовому використанню і посилення відповідальності перед органами державного фінансового контролю [3].

Другий важливий метод фінансового бюджетного процесу є програмно цільовий метод, він зосереджує свою дію на досягненні та виконанні конкретних цілей та завдань за допомогою бюджетних асигнувань [4]. Прикладом може слугувати цільова програма викладена в наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 28.11.2023 р. № 18172 «Про внесення змін до додатка 1 до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.01. 2014, № 63», діє в рамках програмно-цільового методу. Ця стратегічна ініціатива спрямована на досягнення конкретних цілей, спрямованих на посилення ефективного управління державними фінансами та підвищення конкурентоспроможності української економіки [5].

Основні цілі програми можна описати, як подвійні: перша ціль, це забезпечення ефективного управління державними фінансами шляхом підвищення прозорості, підзвітності бюджетних видатків та посилення контролю за бюджетними коштами; друга, підвищення конкурентоспроможності української економіки шляхом створення сприятливого інвестиційного клімату, підтримки малого та середнього підприємництва, інтеграції інноваційних технологій.

Різні види бюджетного фінансування, такі як бюджетні асигнування, позики, субвенції та дотації, сприяють різноманітному фінансовому ландшафту в Україні. Бюджетні асигнування дають менеджерам можливість брати зобов'язання та здійснювати платежі в рамках визначених обмежень. Бюджетні позики, навпаки, підтримують діяльність, яка не може бути профінансована із загального фонду, зокрема капітальні інвестиції та державні програми. Субвенції, міжбюджетні трансферти, дотації задовольняють конкретні потреби, сприяють регіональному розвитку, охороні здоров'я, соціальним програмам тощо.

Управління фінансовими ресурсами між державою, місцевим самоврядуванням і регіональними організаціями залежить від міжбюджетних відносин. Ці зв'язки спрямовані на подолання регіональних диспропорцій, збереження надходжень до місцевих бюджетів і підтримку регіональних органів влади в збільшенні свого потенціалу доходів. Розподіл бюджетних

ресурсів включає спільне фінансування спільних проєктів і програм, взаєморозрахунки та міжбюджетні трансферти.

У 2023 році Україна запровадила нові міжбюджетні трансферти, щоб допомогти місцевим бюджетам, які постраждали від агресії росії. Додаткові субсидії, які надаються поетапно, мають на меті допомогти місцям, які постраждали від окупації, подолати фінансові труднощі [6].

Підбиваючи підсумки, система фінансового забезпечення України використовує цілісне бюджетування, яке базується на перевірених методах, які гарантують ефективне використання та розподіл фінансових ресурсів. Міцну основу для досягнення фінансової стабільності, регіонального розвитку та успішної реалізації державних програм створюють описані методи фінансування, підкріплені міжбюджетними відносинами. Підвищення ефективності цих методів у динамічному середовищі бюджетних установ підтримуватиметься постійним підвищенням кваліфікації спеціалістів і гнучкості управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Дем'янишин, В.Г. (2007). Бюджет і бюджетна політика. Світ фінансів. Випуск 2 (11),(34-48). Отримано з <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/26209/1/%D0%94%D0%95%D0%9C%E2%80%99%D0%AF%D0%9D%D0%98%D0%A8%D0%98%D0%9D.pdf>

2. Монаєнко А.О. (2009). Організація, форми і методи фінансування видатків бюджету. НАУКОВИЙ ВІСНИК 1 Львівського державного університету внутрішніх справ, (1-8). Отримано з https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/library/visnyku/nvsy/01_2009/09maofvb.pdf

3. Правові засади кошторисно-бюджетного фінансування. Отримано з https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/718066/mod_resource/content/1/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F%208.docx

4. Маркович Г.Б. (2016, 19 грудня). Все про програмно-цільовий метод у бюджетному процесі: важливо для об'єднаних громад. Новини децентралізації.. Отримано з <https://decentralization.gov.ua/news/3906>

5. Міністерство економіки України. (2023, 1 грудня). Наказ мінекономіки від 28.11.2023 № 18172 “про внесення змін у додаток 1 до наказу міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.01.2014 № 63” Міністерство економіки України. Отримано з <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=a1c48c34-a20f-42f3-96a8-40821c84e2dc&title=NakazMinekonomikiVid28-11-2023-18172-proVnesenniaZminUDodatok1-DoNakazuMinisterstvaEconomichnogoRozvitkuITorgivliUkrainiVid23-01-2014-63->

6. Прес Центр ініціативи "Децентралізація". (2023, 11 березня). Уряд розподілив 10,2 млрд грн додаткової дотації для покриття втрат місцевих бюджетів. Новини децентралізації. Отримано з <https://decentralization.gov.ua/news/16233>

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування
України

ІНІ неперервної освіти і туризму
Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»

II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«Наукові здобутки студентської та учнівської молоді
з реалізації Плану відновлення України»

м. Київ, 13 березня 2024 року

УДК 37:001:338.245-043.96

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 10 від 21 березня 2024 р.).*

Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13 березня 2024 р. / за заг. ред. І.С. Гриценка, І.М. Грищенко, Л.П. Горбатої. Київ : РВВ НУБіП України, 2024. 163 с.

ISBN 978-617-8351-98-4

Організатори конференції: ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, Студентська організація НУБіП України, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Маріупольський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Державний торговельно-економічний університет, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Державний біотехнологічний університет, ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Інженерно-будівельний інститут Одеської державної академії будівництва та архітектури, Боярський академічний ліцей «Лідер» Боярської міської ради Фастівського району Київської області, Дніпровський ліцей №97 Дніпровської міської ради, Ірпінський ліцей №1 Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Ірпінський гуманітарний ліцей «Лінгвіст» імені Заріфи Алієвої Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Коцюбинський ліцей №2 Коцюбинської селищної ради Бучанського району Київської області, Нижчедубечанський ліцей Пірнівської сільської ради Вишгородського району Київської області, Опорний заклад освіти Богуславського академічного ліцею №1 Богуславської міської ради Київської області, Петрівський ліцей Петрівської сільської ради Вишгородського району Київської області.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки студентів освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», та оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності та якості наукових досліджень, обміну досвідом та представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань і визначення пріоритетних аспектів подальшого розвитку науки.

Організаційний комітет: Гриценко І.С., Грищенко І.М., Горбата Л.П., Олійник В.В., Мельниченко С.В., Євсюкова О.В., Семенченко Ф.Г., Витвицька О.Д., Приліпко С.М., Сизон В.Г.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України», яку підготували і провели кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва й кафедра готельно-ресторанної справи та туризму ННІ неперервної освіти і туризму НУБіП України, 13 березня 2024 року.

Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює основні напрямки Плану відновлення України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, посадових осіб органів публічної влади, теоретиків і практиків, студентів та учнів, усіх зацікавлених у реалізації Плану відновлення України.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024